

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Postboks 93
4790 Lillesand

kgu@nkom.no

line.langnes@medietilsynet.no

firmapost@nkom.no

post@medietilsynet.no

Riksblokk II – Innspill til fremtidig bruk

Gjennom pressemelding fra Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet datert 19. november 2018, ble Norsk Lokalradioforbund gjort kjent med at Norkring sin spektrumtillatelse og anleggskonsesjon for bruk av DAB Riksblokk 2 var tilbakelevert myndighetene, med virkning fra 16. mai 2019. Denne konsesjonen ble forrige gang tildelt uten konkrete konsesjonsvilkår.

Kulturdepartementet og Samferdselsdepartementet har etter dette gitt Medietilsynet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) i oppdrag å utrede hvordan Riksblokk II-ressursen kan utnyttes i samsvar med medie- og frekvenspolitiske mål. I den forbindelse åpnet Medietilsynet og Nkom å åpne for innspill fra interesserte parter.

Norsk Lokalradioforbund vil med dette få kommentere hva vi mener er viktig for en eventuell ny utlysning av Riksblokk 2. Det vil være avgjørende at man i større grad enn i de forrige konsesjonsvilkårene hensyntar lokalradioene, og deres utbygging av Lokalradioblokka. Riksblokk 2 er en riksdekkende frekvensressurs med sammenhengende dekning frem til Nord-Troms, hvor Nord-Troms og Finnmark har en egen frekvens. Denne ressursen har til nå ikke vært benyttet til riksdekkende sendinger slik som utgangspunktet burde være. Riksblokk 2 må være en nasjonal ressurs, og konsesjonsvilkårene må gjenspeile dette.

Riksblokk 2 har til nå kun vært tatt i bruk til sporadiske lokalradiosendinger på DAB, noe som ikke kan sies å være hensikten med konsesjonen. Lokalradiobransjen har ikke fått det tilfanget av mye aktører en hadde håpet på i de lokale sendernettene som er tiltenkt lokalradio, og det eksisterer i dag en betydelig overkapasitet. Dette er også situasjonen i de fire største byene, Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger. I et mediemangfoldsperspektiv vil det være viktig at eventuell fremtidig bruk av Riksblokk II ikke får virke negativt inn på lokalradiobransjens evne til å digitaliseres.

Norsk Lokalradioforbund mener samtidig at det vil være viktig å presisere vilkår og krav til eventuelle søkere på en måte som bidrar til en utbygging så langt det finnes et nasjonalt marked for dette. Utbyggingen av Riksblokk 2 vil være omfattende, komplisert og kostbart, enn så lenge både NRK sitt DAB nett, Riksblokk 1 og flere lokale sendernett for DAB er godt etablert. Det er lite sannsynlig at Riksblokk 2 vil kunne etableres med kortsiktig lønnsomhet som utgangspunkt. Ut fra et slikt perspektiv må det settes strengere krav til eventuelle søkere enn hva tilfellet hittil har vært. Kravs- og/eller vilkårsspesifikasjonen bør utformes på en måte som sikrer at konsesjonen tildeles en aktør som har økonomisk evne, til over tid å

TOLLBODGATEN 2
4611 KRISTIANSAND

+ 47 22 40 27 20
+47 97 18 68 49

POST@LOKALRADIO.NO
WWW.LOKALRADIO.NO

operere i et marked med betydelig konkurranse. En eventuell utbygger må påberegne å tape betydelige summer i oppstartsfasen.

Vår erfaring så langt, er at dette markedet ikke har blitt så stort som var grunnlaget, og det politiske utgangspunktet, for opprettelse av konsesjonen.

Forholdet til lokalradioblokkene

Frekvenstillatelser til digital lokalradio ble tildelt ved at frekvenstillatelsene i Lokalradioblokka ble auksjonert ut 15. mars 2016. Til sammen 20 av de 37 områdene ble tildelt i løpet av april 2016, og det har i ettertid blitt tildelt ytterligere 15 områder, slik at det per 1. desember 2018 er to ledige områder igjen. Status i dag er at 2 regioner er ferdig bygget ut, 23 regioner er under utbygging, 12 har ikke kommet i gang. Det er i stor grad den største kommersielle lokalradioaktøren i hver region som har tatt på seg utbyggeransvaret, noen steder går flere mindre aktører sammen om å bygge ut.

Lokalradioene opplever stor grad av usikkerhet rundt fremtidig finansiering av driften av sendernettene, og dette er i stor grad knyttet til tilfanget av leietakere. Det eksisterer i dag en betydelig overkapasitet i de lokale sendernettene for DAB, også i de største byene. Oslo kan til en viss grad sies å være i en særstilling, med 18 leietakere i det lokale sendernettet, men her eksisterer en hel region av Lokalradioblokka - Region 2 Oslo, Asker og Bærum, hvor det enda ikke er iverksatt utbygging.

Medietilsynet sitter på oppdatert informasjon fra anleggskonsesjonærene om antall leietakere i hver region av lokalradioblokka. Det er viktig at dette, og hva det betyr for mulighetene til å finansiere videre utbygging av sendernett, hensyntas i vurderingen av bruk av Riksblokk 2.

Det er grunn til å anta at en eventuell utbygging av Riksblokk 2 som lokal eller regional frekvensressurs ytterligere vil forverre situasjonen for de digitale sendernettene som er tiltenkt lokalradio. Riksblokk 2 har i noen sammenhenger vært diskutert som en fremtidig regional frekvensressurs. Norsk Lokalradioforbund vil advare mot dette.

Den bruk av Riksblokk 2 som har vært frem til nå har vært knyttet til sporadisk utbygging for lokalradiosendinger på Vestlandet og en periode i Trøndelag. For lokalradioene, og utbyggingen av Lokalradioblokka i disse områdene, har dette vært svært uheldig. Utbygging av sendernett med parallell geografisk dekning har betydd en fragmentering av et allerede lavt antall lokale kringkastere mellom flere sendernett, med dertil hørende problemer med finansiering av de lokale utbyggingene. Spesielt gjelder dette Vestlandet, hvor bruken av Riksblokk 2 har overlappet Lokalradioblokkas regioner 15, 16, 17 og 18 og bremset utbygging.

Norsk Lokalradioforbund mener at lokal og regional bruk av Riksblokk 2 vil true utbygging og fremtidig drift av Lokalradioblokka, og med det undergrave arbeidet med å digitalisere lokalradiobransjen. Dette vil kunne true et fremtidig mediemangfold på lokalradio.

Ny utlysning av Riksblokk 2

Det vil være flere konkrete spørsmål som må besvares før en eventuell utlysning finner sted. Etter vårt syn har ikke den bruk som har vært frem til nå av Riksblokk 2 fungert etter den

TOLLBODGATEN 2
4611 KRISTIANSAND

+ 47 22 40 27 20
+47 97 18 68 49

POST@LOKALRADIO.NO
WWW.LOKALRADIO.NO

politiske hensikten. Hovedårsaken er manglende krav, når konsesjonen ble tildelt gjennom en pengeauksjon.

Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet og Medietilsynet bør gjøre en samlet vurdering hvorvidt denne ressursen skal deles ut på nytt – det bør i tilfelle spesifiseres konkrete krav i konsesjonen, og til eventuelle søkere.

Norsk lokalradioforbund vil presentere følgende forslag til konkrete krav:

- *Riksblokk 2 må ha en nasjonal dekning tilsvarende 80% av Norges befolkning innen to år fra tildeling.*

Et slikt krav vil sikre at Riksblokk 2 oppfattes og fremstår som et nasjonalt tilbud – også for å klare en reell konkurranse med Riksblokk 1.

- *Konsesjonen må benyttes innen 2 år og forpliktende utbyggingsplan må foreligge.*

For å unngå at aktører «sitter» på en konsesjon – må den benyttes innen 2 år og utbygger må legge frem forpliktende utbyggingsplan fra eksempelvis entreprenører.

- *Søker av Riksblokk 2 må stille en forpliktende bankgaranti tilsvarende garantier stilt for Riksblokk 1. Varighet på denne garantien må være til 31.12.2031.*

Det er viktig at søker av Riksblokk 2 stiller med en bankgaranti som underbygger og svarer til de økonomiske forpliktelser søkeren påtar seg og som er nedfelt i vilkårene. Utbygging og drift av et nasjonalt DAB-nett krever solide økonomiske ressurser og forpliktelser. Den samlede garantien for Riksblokk 1 – utgjorde til sammenlikning 1,2 milliarder kroner, fordelt med 600 millioner kroner pr. aktør. For Riksblokk 2 bør myndighetene kreve en bankgaranti som på tilsvarende måte står i forhold til det økonomiske ansvar utbygger påtar seg.

- *Riksblokk 2 kan ikke deles opp lokalt. Sendingene må være nasjonale sendinger uten lokale varianter.*

Dette vil sikre at Riksblokk 2 ikke konkurrerer direkte med lokalradioenes DAB-nett, som er avhengige av visst tilfang av leietakere.

Dersom NKOM og Medietilsynet etter en helhetsvurdering konkluderer med at ressursen ikke kommer til å bli bygget ut – bør heller ikke ressursen utlyses.

Med vennlig hilsen

For Norsk Lokalradioforbund,

Aslak Sommerfelt Skretting
Styreleder

Pål Lomeland
Daglig leder

TOLLBODGATEN 2
4611 KRISTIANSAND

+ 47 22 40 27 20
+47 97 18 68 49

POST@LOKALRADIO.NO
WWW.LOKALRADIO.NO